

فرهنگ گزیده‌ی نام‌های ایرانی

نقیسه محمدزاده

محمدرزاده، نفیسه - ۱۳۵۶.

فرهنگ گزیده‌ی نام‌های ایرانی / نفیسه محمدرزاده - [ویراست ۲] - مشهد محقق، ۱۳۸۴

ISBN 964-8672-18-0

۱۱۳ ص.

فهرست‌نویسی براساس اطلاعات فیا.

کتابنامه: ص ۱۱۳.

۱. نام‌های اشخاص - ایران - واژه‌نامه‌ها. ۲. نام‌های ایرانی - واژه‌نامه‌ها. الف، عنوان.

۹۲۹/۴۴۰۳

CS۳۰۲۰ / م ۳ فر ۴

۱۳۸۴

م ۸۴-۱۵۸۹۶

کتابخانه ملی ایران

فرهنگ گزیده‌ی نام‌های ایرانی

مؤلف: نفیسه محمدرزاده

ناشر: انتشارات محقق

طرح جلد: حمید مقدم

چاپ اول: تابستان ۸۴

تیراژ: ۲۰۰۰ جلد

چاپ و صحافی: دانشگاه فردوسی

قیمت ۱۲۵۰۰ ریال

شابک: ۹۶۴-۸۶۷۲-۱۸-۰ ISBN 964-8672-18-0

نشانی: مشهد، خیابان دانشگاه، خیابان اسرار، مقابل دانشگاه امام رضا(ع)، پلاک ۵۳ تلفن: ۸۴۳۰۶۸۱

مقدمه

به نام خداوند جان و خرد کزین برتر اندیشه برنگذرد

رسول گرامی اسلام، انتخاب نام نیکو برای فرزند را از جمله وظایف پدر و مادر بر شمرده‌اند خود نیز بهترین نامها را برای فرزندان‌شان بر می‌گزیدند. «علاوه بر این با ظرافتی خاص، زیبا و صمیمی دوست داشت هر چیزی را نامی بگذارد، مرکب‌هایش، نیزه‌ها و شمشیرها و سپرهایش و حتی عمامه‌ها و جامه‌هایش هر کدام نامی خاص داشت دوستانش را نیز هریک به نامی که خود بر آنان می‌نهاد می‌خواند. این نامگذاری‌ها هریک تناسبی و لطفی در بر داشت و بر صمیمیت و سادگی‌یی که در رفتار با آنان داشت می‌افزود. یک روز به مسجد وارد شد و علی (ع) را بر روی خاک خفته دید، بیدارش کرد، سر و رو و جامه‌اش را خاک آلود یافت، او را ابو تراب کنیه داد. بعدها معاویه علی را بر این کنیه سرزنش می‌کرد و علی بدان مباحثات می‌نمود. زید الخیل را که نزدش آمد زید الخیر نامید و ابوالعاص را ابومطیع.^۱

در این زمانه نیز انتخاب نامی شایسته، نیکو و بامسمی برای فرزند نه تنها دغدغه همه

پدران و مادران است بلکه نشان ذوق و شخصیت فرد نیز تلقی می گردد و مهم تر آنکه این وظیفه از طرف فرزندان هم به خوبی درک گردیده و گاه مطالبه هم می شود . کم نیستند فرزندانی که در سنین بلوغ و شعور، معنای نام و دلیل نام گذاری خود را از والدین پرسیده اند. همچنین نام انتخابی به لحاظ روانی در تکوین شخصیت صاحب نام تأثیر به سزایی دارد. چه بسا افرادی به داشتن نامی که بر آنان گزارده شده است عمری مباهات نموده و حتی سعی کرده اند خود را به شخصیت صاحب نام نزدیک نمایند و یا بالعکس کسانی که نام های زشت و با معانی نازیبا بر آنان گزارده شده بود در زندگی نوعی سرافکنندگی و سرشکستگی را متحمل شده اند.

لذا به نظر می رسد انتخاب نام نیکو با معانی زیبا و پسندیده برای فرزندان نیاز و ضرورتی انکار ناپذیر، بجا و شایسته باشد .

امید می بریم این کتاب - گرچه کوچک، مختصر و ناقص - ایسن نیاز را مسئولانه پاسخ دهد.

در گردآوری این فرهنگ از کتب معتبری همچون فرهنگ معین، اعلام قرآن و ... استفاده شده که در پایان به تفصیل معرفی شده اند.

در پایان وظیفه خود می دانم از جناب آقای مهدی زابلی پور - مدیر انتشارات محقق - به خاطر قبول زحمت چاپ این کتاب تشکر و قدردانی نمایم . ضمناً از دایی عزیز و بزرگوارم سپاسگزارم که ویراستاری این کتاب را به عهده گرفت . این سخن گزافی نیست که تشویق و ترغیب او در آغاز و انجام کتاب نقش به سزایی داشته است و اظهار نظرهایش درباره نسخه دستنویس به جا و دقیق بود و همواره با مهربانی مطرح می شد .

نقیسه محمدزاده

مشهد مقدس - فروردین ماه ۱۳۸۴